
SAKSFRAMLEGG

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:
05.03.2020

Sak:

UiTs strategi for innovasjon og entreprenørskap

Innstilling til vedtak:

- Universitetsdirektøren tar med seg innspillene fra universitetsstyret i utarbeidelsen av det endelige forslaget til UiTs strategi for innovasjon og entreprenørskap.*

Bakgrunn:

UiTs strategi, Drivkraft i nord 2019-2022, sier at «UiT skal være en pådriver for økt innovasjon for å bidra til næringsutvikling og tjenesteutvikling i offentlig sektor i nordområdene». Vi har imidlertid tidligere verken utarbeidet noen helhetlig plan for hvordan institusjonen skal jobbe med disse målsetningene eller satt noen tydelige mål for hvilke ambisjoner vi har for å løse denne viktige delen av vårt samfunnsoppdrag. Dette er bakgrunnen for at det er igangsatt et arbeid med å konkretisere en strategi for innovasjon og entreprenørskap for UiT.

Proessen knyttet til utarbeidelsen av strategien ble igangsatt høsten 2018, og har involvert hele organisasjonen gjennom workshoper, tematiske arbeidsgrupper og ledermøter. Eksterne aktører har også deltatt i prosessen. Det har vært stor oppslutning om arbeidet med å konkretisere våre ambisjoner innen innovasjon og entreprenørskap, og vi legger opp til en to-trinns diskusjon med universitetsstyret der målet er at endelig vedtak skal fattes i møtet den 13. mai.

Status

I fellesrapporten fra de fire arbeidsgruppene som vi nedsatte for å fokusere på sentrale områder for vårt innovasjonsarbeide, pekes det på at UiT har mange forbedringspunkter når det gjelder innovasjon og entreprenørskap. Innen utdanning er det et krav på både bachelor-, master- og ph.d.-nivå at alle utdanninger skal utvikle kompetanse innen nytenkning og innovasjon.¹ Dette er på langt nær implementert i samtlige av UiT sine utdanningstilbud. UiT har flere studier med innovasjon som emne, men få tilbud er tverrfakultære, koordinerte eller kjent av studentene ved de øvrige fakultetene. UiT bidrar til innovasjon i både næringsliv og offentlig sektor gjennom vår forskning, men denne innsatsen er i liten grad synliggjort. Videre peker arbeidsgruppene på at virkemidlene og insentivene til forskere og studenter for å innovere er svake og lite kjent, og at vi mangler enkelte typer virkemidler for å ha en helhetlig tilnærming til innovasjon. Fokuset på innovasjon og entreprenørskap hos ledelsen på alle nivåer i organisasjonen oppleves også å være for svak.

UiT skårer generelt lavt til middels på de indikatorene som vi rapporterer på til KD (mottatte forretningsideer, patentsøknader, inngåtte lisenskontrakter og nye foretak etablert). I tillegg er UiT i mindre samhandling med næringsliv enn sammenlignbare universiteter. Dette kommer blant annet til uttrykk i at vi søker lite på virkemidler fra Forskningsrådet og EU som er innrettet mot samarbeid med næringslivet. Eksempelvis søkte våre fagmiljøer kun om ett prosjekt i 2019 fra Forskningsrådets virkemiddel *Kompetanseprosjekt for næringslivet* - et virkemiddel som skal fordele hele 460 millioner kroner til kompetanse- og samarbeidsprosjekter.

De siste ti årene har UiT etablert prinsipper, retningslinjer og insentiver for samhandling internt og eksternt innen innovasjon. Vi har også etablert mange ulike virkemidler for å stimulere til mer innovasjon og entreprenørskap. Kjennskapen til både de bærende prinsippene for vårt innovasjonsarbeid og til virkemidlene for innovasjon er imidlertid lite kjent i store deler av organisasjonen. Det er også svært varierende hvor sterk kulturen for innovasjon er i fagmiljøene våre.

Strategi og handlingsplan

Basert på innspillene vi har mottatt i prosessen, har vi utarbeidet et foreløpig førsteutkast til en overordnet strategi for innovasjon og entreprenørskap, og et utkast til en handlingsplan som konkretiserer hvordan strategien skal følges opp. Den endelige versjonen av handlingsplanen er tenkt å også inneholde avklaringer av hvem i organisasjonen som er ansvarlig for oppfølgingen av de ulike tiltakene. De foreliggende utkastene til strategi og handlingsplan er ikke diskutert bredt i organisasjonen, men vil bli lagt frem for drøftinger i etterkant av behandlingen i universitetsstyret.

Det er mange ulike definisjoner av innovasjon og entreprenørskap, og til grunn for strategien ligger følgende forståelse av disse begrepene:

- Innovasjon er en prosess der organisasjoner omformer ideer til nye/forbedrede produkter, tjenester eller prosesser, for å kunne konkurrere bedre i markedet. Innovasjon skjer i prosesser der ulike aktører, ressurser og kunnskap kombineres. Begrepet har i nyere tid blitt utvidet til også å omfatte sosial innovasjon og innovasjon i offentlig sektor.
- Entreprenørskap handler om å starte ny forretningsvirksomhet, og defineres som en prosess der forretningsmuligheter identifiseres, utvikles og utnyttes til forretningsvirksomheter.

Universitetsdirektørens vurdering

Universitetsdirektørens samlede inntrykk etter gjennomgangen av status for innovasjonsfeltet er at UiT har mange fragmenter av et innovasjonsøkosystem, og at det mangler en felles, helhetlig struktur eller samordning av våre virkemidler. UiT har med andre ord de mest sentrale systemene, rutine og virkemidlene på plass, men i mange tilfeller er de verken riktig skalert eller godt nok kjent. I tillegg fremgår det at vi må se på våre virkemidler og vurdere hvilke områder som må styrkes med nye tiltak.

I EUs innovasjonsstrategi er universiteter *«not only connectors, but also drivers of innovation ecosystems»*. Vi har i vår strategi satt mål av oss om å være en pådriver for økt innovasjon for å bidra til næringsutvikling og tjenesteutvikling i offentlig sektor i nordområdene. Universitetsdirektøren mener at UiT har et stort potensial for å bli en sterkere aktør innen dette området, og at vi har et utløst potensiale til å skape vekst, løse utfordringer og utvikle samfunnet rundt oss gjennom å tenke innovasjon i både utdanning og forskning. Målet må være at vi gjennom denne prosessen skal videreutvikle organisasjonen på en slik måte at vi blir en sterkere samfunnsutvikler.

Universitetsdirektøren ønsker å diskutere denne saken i to omganger med universitetsstyret fordi formuleringene i både strategien og i handlingsplanen i stor grad vil påvirkes av det overordnede ambisjonsnivået. Konkret, bes universitetsstyret om å fokusere på strategiens mål, og diskutere følgende:

- Om målene i strategien fanger opp de viktigste områdene som strategien skal dekke, eller om det er områder som mangler?
- Om målene kun skal være retningsgivende («forbedre», «styrke», «øke») eller om de skal formuleres slik at det tallfestes hvilke resultater institusjonen skal nå?
- Hvordan UiT gjennom innovasjonsstrategien skal sikre at universitetets innovasjonsarbeid når næringslivet i hele landsdelen?

Jørgen Fosslund
universitetsdirektør

Heidi Adolfsen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: Pål Vegar Storeheier